

Svátek Křtu Páně

VSTUPNÍ ANTIFONA Srov. Mt 3,16-17

Když byl Pán Ježíš pokřtěn, otevřelo se nebe, objevil se nad ním Duch svatý jako holubice a ozval se hlas Otce: „To je můj milovaný Syn, v němž jsem si zalíbil.“

Uvedení do bohoslužby A

Dnešní památka Křtu Páně je součástí velikého svátku Božího Zjevení: Boží hlas a Boží jas zveřejňuje Boží synovství Syna, člověka Ježíše. A jak na to Ježíš odpovídá? Ve křtu pokání se pokorně staví po bok nám, hříšným lidem. Postavme se tedy v duchu vedle Pána Ježíše do Jordánu, vyznejme v pokoře své hříchy a poprosme za jejich odpuštění.

Nebo:

Svým křtem Kristus vyjádřil solidaritu s námi. Tato Ježíšova solidarita nám otevřela cestu ke společenství s Bohem a k sobě navzájem. Naším křtem jsme byli uvedeni do společenství jeho Církve a stali jsme se Kristu Pánu podobnými. Když se setkáváme při slavení eucharistie, jsme svolaní, vyvolení, milovaní, protože v Kristu nás Otec vyvolil už od stvoření světa, abychom byli před ním svatí a neposkvrnění v lásce, abychom rozvíjeli pravý smysl svého povolání ke společenství. Tajemství shromážděné Církve se zde dává najevo pozdravem, v němž kněz probouzí ve shromážděných vědomí přítomnosti Páně. Jenom ustavičné objevování, že naším středem je Kristus, nám pomáhá pochopit tuto souvislost.

Uvedení do bohoslužby B

Dětství je jen přípravná etapa plného, dospělého života. Dnešní svátek Křtu Páně staví před nás už Ježíše třicetiletého, dospělého muže. A hned první Ježíšův čin ukazuje, proč přišel: Nepřichází hříšníky zahubit, ale staví se jim po boku. Láska k hříšníkům působila i při našem křtu, působí na nás stále. Odřekněme se v duchu všeho, co v našem smýšlení a jednání působí proti Ježíšově lásce.

Nebo:

Svátkem Křtu Páně se uzavírá vánoční sváteční okruh, od zítřka začíná liturgické mezidobí. Ježíšův křest a zázrak proměnění vody ve víno na svatbě v Káně galilejské jsou původními prvky svátku Zjevení Páně. Všechna tato zjevení jsou projevem prostoty a pokory. Není zde ani stopy po moci a slávě, kterou očekávali od Mesiáše někteří vykladači. Moudří muži z východních končin přinášejí bohaté dary a skládají je k nohám slabého dítěte v betlémské jeskyni. Svatba v Káně je radostným setkáním prostých lidí palestinského venkova, projevem jejich života; Pán při ní učinil svůj první zázrak. Vodu ve víno proměnil v nádobách určených k očišťování. A u řeky Jordánu? Kristus stojí v řadě spolu s hříšníky a čeká na Janův křest, který je znamením pokání.

Vánoce nám ohlásily, že nadešla hodina smíru mezi Bohem a člověkem. Zjevení Páně, dnes představené v jeho křtu, nás přesvědčuje, že ten, který přišel, je Bůh. Díky Kristu se naše lidská ubohost a omezenost, prostota a pokora stávají nositeli Božství, prostorem pro projev jeho moci. S touto myšlenkou vykročíme do všedních dnů našeho života i do této eucharistie.

Uvedení do bohoslužby C

Vánoční doba dnes končí. Neděle Křtu Páně jedná už o začátku veřejné činnosti Pána Ježíše. Jsme tu postaveni před dospělého Ježíše a začínáme se zabývat posledními třemi roky jeho veřejné činnosti. Ježíš ji začíná tím, že se připojuje k reformnímu hnutí svatého Jana Křtitele a dává se od něj pokřtít spolu s hříšníky, kteří se potřebují napravit. My jsme se křtem také připojili k reformnímu hnutí Pána Ježíše. Snažíme se s ním napravit svět dobrem a láskou? Snažíme se napravit sebe odvrácením od špatných návyků? Děláme to doopravdy?

Nebo:

Ježíšův křest v řece Jordánu a jeho zázrak proměnění vody ve víno na svatbě v Káně jsou původními prvky svátku Zjevení Páně. Slavností Křtu Páně končí v liturgickém kalendáři vánoční období. V souvislosti s Ježíšovým křtem, ve kterém se naplno ukázala jeho solidarita s námi hříšníky, uvažujeme o našem křtu, kdy jsme se my, nebo naši zástupci za nás, odříkali zla a rozhodovali se pro Boha v Kristu. V jeho sestoupení do vody se zjevila Nejsvětější Trojice a jasně se představila cesta vítězství Boha nad zlem, zazářila jeho sláva. Svou solidaritou Bůh jednoznačně ukázal, že stojí na straně nás hříšníků. My, kteří nyní stojíme v začátku nového roku, máme před sebou určitý úsek času našeho života, novou volbu. Budeme úspěšní, pokud se také my znovu postavíme na stranu Boha, pokud mu umožníme, aby se on představil v našich postojích a v našem jednání. Pusťme se do toho a hned!

Říká se Sláva na výsostech Bohu

VSTUPNÍ MODLITBA

Všemohoucí, věčný Bože, tys slavnostně prohlásil, že Kristus je tvůj milovaný Syn, když na něj při křtu v řece Jordánu sestoupil Duch svatý; dej, ať všichni, které jsi přijal za syny a dal jim nový život z vody a z Ducha svatého, zůstávají v tvé lásce. Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. - Amen.

Nebo:

Bože, tvůj jednorozený Syn přišel na svět v skutečném lidském těle a stal se jedním z nás; dej, prosíme, ať jsme skrze něho vnitřně přetvořeni k účasti na jeho božství. Neboť on s tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků. - Amen.

Cyklus A:

Uvedení do 1. čtení

Běžná představa Mesiáše ve Starém zákoně byla, že Mesiáš bude mstitelem křivd, že hříšníky sežehne ohněm, rozmetá je jako plevy a zahubí. Ale u jasnozřivých proroků, kteří se dali vést Božím Duchem, se objevuje překvapivě krásné vypodobnění pravé podoby Mesiáše. Když Izaiáš napsal píseň o Božím služebníkovi, byla to jen představa, tušení a naděje. My dnes víme, jak se to proroctví na Pánu Ježíši naplnilo. Zaposlouchejme se tedy do předpovědi proroka Izaiáše.

Nebo:

Boží služebník je vyslán, aby přinesl právo, což je synonymem pro spásu. Na rozdíl od tehdejších panovníků, kteří při převzetí vlády dávali veřejně vyhlášovat své nové zákony a pak okázale projevovali svoji moc, tento služebník „nebude křičet, nebude hlučet“. Ujme se právě těch, kteří jsou ve světě slabí: Izraelitů utlačovaných v babylónském vyhnanství, ale potažmo i dalších národů.

1. ČTENÍ Iz 42,1-4.6-7 *Hle, můj Služebník, v němž jsem si zalíbil.*

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Toto praví Hospodin:

„Hle, můj Služebník, kterého podporuji,
můj vyvolený, v němž jsem si zalíbil.

Vložil jsem na něj svého ducha,
národům přinese právo.

Nebude křičet, nebude hlučet,
nedá se slyšet na ulici.

Nalomenou třtinu nedolomí,
doutnající knot neuhasí,

věrně bude ohlašovat právo.

Nezeslábne, nezmalátní,
dokud nezaloží na zemi právo.

Ostrovy čekají na jeho nauku.

Já, Hospodin, jsem tě povolal ve spravedlnosti,
vzal jsem tě za ruku,

utvořil jsem tě a ustanovil tě
prostředníkem smlouvy lidu a světlem národů,

abys otevřel oči slepým,
abys vyvedl vězně ze žaláře

a z věznice ty, kteří bydlí ve tmách.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 29,1-2.3ac-4.3b+9b-10 Odp.: 11b

Odp.: Hospodin dá požehnání a pokoj svému lidu.

Vzdejte Hospodinu, Boží synové, - vzdejte Hospodinu slávu a moc. - Vzdejte Hospodinu slávu hodnou jeho jména, - v posvátném rouchu se klaňte Hospodinu!

Odp.

Hospodinův hlas nad vodami! - Hospodin nad spoustami vod! - Hlas Hospodinův, jak je mocný, - hlas Hospodinův, jak je velkolepý!

Odp.

Vznešený Bůh zaburácel hromem, - v jeho chrámu volají všichni: Sláva! - Hospodin trůnil nad potopou, - Hospodin jako král bude trůnit věčně.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Co si Izaiáš mohl jen z daleka představovat, to Petr zažil na vlastní oči a podává nám o tom své svědectví. Ve Skutcích apoštolů je zapsáno několik kázání svatého Petra. Teď budeme poslouchat, jak Petr připravoval na křest pohanského setníka Kornelia a jeho rodinu.

Nebo:

Bůh křtem pomazal Ježíše Duchem a mocí. Ježíš byl sice naplněn Duchem už od svého zrození, avšak po křtu Duch svatý začal skrze něj působit novým způsobem: křtem začíná nová etapa jeho života, etapa zasvěcená hlásání evangelia a službě. Od té chvíle Ježíš chodil po Judsku i Galileji a prokazoval lidem dobrodiní: uzdravoval a osvobozoval je od moci zla.

2. ČTENÍ Sk 10,34-38 *Bůh ho pomazal Duchem svatým.*

Čtení ze Skutků apoštolů.

Petr se ujal slova a promluvil: „Teď opravdu chápu, že Bůh nikomu nestrání, ale v každém národě že je mu milý ten, kdo se ho bojí a dělá, co je správné.

Izraelitům poslal své slovo, když dal hlásat radostnou zvěst, že nastává pokoj skrze Ježíše Krista. Ten je Pánem nade všemi. Vy víte, co se po křtu, který hlásal Jan, událo nejdříve v Galileji a potom po celém Judsku: Jak Bůh pomazal Duchem svatým a mocí Ježíše z Nazaretu, jak on všude procházel, prokazoval dobrodiní, a protože Bůh byl s ním, uzdravoval všechny, které opanoval ďábel.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Srov. Mk 9,7

Aleluja. Nebesa se otevřela a zazněl Otcův hlas: -
To je můj milovaný Syn, toho poslouchejte! Aleluja

Uvedení do 3. čtení

Dnešní evangelium nám ukazuje, proč je třeba křtít a co se při křtu děje. Totéž, co při křtu Pána Ježíše v Jordáně: Otevírá se nebe a Boží hlas říká: „Toto je můj milovaný syn.“ Co se říká v dnešním evangeliu při křtu Pána Ježíše, to bylo nabídnuto i každému z nás při našem křtu. I my jsme byli přijati za Boží syny, za chrámy Ducha svatého.

Nebo:

V úryvku evangelia jsme dnes svědky nádherného vztahu oboustranné lásky mezi Ježíšem a Otcem. Ježíš se nechává pokřtít od Jana, aby z lásky naplnil Boží vůli. Bůh pak ujišťuje Ježíše, že on je jeho milovaným Synem, ve kterém má zalíbení. Toto ujištění je doprovázeno darem Ducha, který uschopňuje Ježíše k tomu, aby skrze slova a činy zjevil pravou tvář Otcovu.

EVANGELIUM Mt 3,13-17 *Jakmile byl Ježíš pokřtěn, viděl Ducha Božího, jak na něj sestupuje.*

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš přišel z Galileje k Jordánu za Janem, aby se dal od něho pokřtít. Ale on se bránil a říkal: „Já bych měl být pokřtěn od tebe, a ty přicházíš ke mně?“

Ježíš mu však řekl: „Nech tak nyní, neboť je třeba, abychom zcela splnili Boží vůli.“ A tak mu vyhověl.

Jakmile byl Ježíš pokřtěn, vystoupil hned z vody. A hle - otevřelo se nebe a viděl Ducha Božího jako holubici, jak se snáší a sestupuje na něj. A z nebe se ozval hlas: „To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

MY JSME TAKÉ POKŘTĚNÍ

Drazí bratři a sestry, dnes slavíme svátek Křtu Páně. Kristovy jesličky, Kristův Kříž, to jsou pojmy, které zná každý křesťan, ba každý člověk na světě. Ale Kristův křest v Jordáně je nám však celkem cizí událostí, s níž si nevíme rady. A přece je to tak důležitá událost, že o ní píše všichni čtyři evangelisté. Důležitá především pro nás. Co to znamená?

Ježíš se tu staví solidárně po bok nás lidí, hříšníků. Byl to přece křest pokání za hříchy. Zde Ježíš vědomě začal to, co později farizeové vyjádřili slovy: „jí s celníky a hříšníky,“ tedy kamarádí se s těmi špatnými. Ježíš se tím vyhlašuje za Mesiáše, který „třtinu nalomenou nedolomí“, který slepé nezahubí,

ale otevře jim oči. To je první část dnešní radostné zvěsti: Bůh nesestoupil na svět proto, aby usedl na tribuně a díval se povýšeně na naše hemžení, ale on zaujal místo mezi námi.

Druhou půli radostné zvěsti vyjadřuje evangelium slovy: „Když se modlil, nebesa se otevřela.“ Ježíš zaujal místo dole, ale Otec zjevuje jeho slávu v nebi: „To je můj milý syn.“ Tak to s ním půjde dál: Ježíš přijme na sebe v pokoře hrůzu smrti, ale zjeví se na něm sláva věčného života. Rozumíš? V Ježíši se nebe a země spojuje, stává se jedno.

A ještě něco: skrze Ježíšův křest se zalíbilo Otci i v nás, pokřtěných, a my jsme se na křtu svatém stali milými syny a dcerami nebeského Otce. Jsme Otcovy děti. Zamysleme se dnes tedy i nad svým křtem. Je to veliký dar a málo o něm víme. Sepisoval se na faře protokol se snoubenci. Kněz se ptá snoubenky, kde byla pokřtěná: „Tož, kde by“, odpovídá snoubenka, „asi na obecním úřadě!“ To není ojedinělý případ křestního povědomí mladší generace. Křest je sice slovo populární; každou chvíli se čte, že byla pokřtěna nová loď, že malé sluně bylo v zoologické zahradě pokřtěno na návrh dětí Pepík. Národní výbory dělaly vítání občánků a někdo to také považoval za křest. Když se křtí v ZOO slon, proč ne lidé na obci!

Proto kněz zve rodiče před křtem na přípravu, aby jim mohl povědět smysl křtu a základní předpoklady křesťanské výchovy doma v rodině. Poděkujme teď Pánu Bohu za to, že jsme pokřtěni, a prosme Boha, aby odplatil našim rodičům, že nás nechali pokřtít.

V TOBĚ MÁM ZALÍBENÍ

Svátek Křtu Páně uzavírá čas dětství a dospívání Pána Ježíše. Pokusme se ty události přehlédnout: Pán Ježíš se narodil v Betlémě. Brzo nato přicházejí hvězdáři z východu a následuje útek do Egypta. Po návratu z Egypta je hned vyprávění o křtu dospělého, asi třicetiletého Ježíše. Více jak dvacet let leží mezi zprávou o Ježíšově dětství a jeho Křtem. Co se dělo v té době, o tom se evangelisté nezmiňují ani slovem, jen Lukáš má zmínku o dvanáctiletém Ježíši v chrámě. Ale i od této události do veřejného vystoupení je téměř dvacet let. Dvacet let je dost dlouhá doba, aby lidé zapomněli, co se v Ježíšově dětství stalo. A tak teď stojí Ježíš jako neznámý člověk v zástupu lidí před Janem, dnes bychom mohli říci ve frontě u zpovědnice, a čeká na křest pokání. Je tam ve zvláštní společnosti: Ta fronta na Janův křest, to jsou veřejní hříšníci, lidé kteří se provinili proti společnosti a teď hledají cestu zpět mezi slušnými lidmi. Mezi těmi Pán Ježíš vlastně nemá co dělat, on přece nic neprovedl.

Stranou té fronty stojí pozorovatelé: farizeové a zákoníci. Ti se nepřišli napravit, ti se přišli posmívat lidem a hádat se s Janem - oni spravedliví, oni učení a vědoucí. A ten jediný, který v tom zástupu kolem Jordánu spravedlivý a vědoucí opravdu byl, ten čeká skromně a trpělivě na Janův křest pokání a nikdo o něm neví, nikdo ho nezná. Ale přece jen to není tak, jak to navenek vypadá.

Vidí ho Jan a prohlašuje ho za spravedlivého. Vidí ho Bůh Otec a prohlašuje ho za svého milovaného Syna. Jak to šlo s Ježíšem dál, to už evangelia popisují. Jak chodil a učil a dobře činil všem. Jak se stal senzací doby, začali se za ním hrnout lidé. Jedni, aby je vyléčil z nemocí. Jiní z touhy po té senzaci. A také takoví, kteří chtěli uslyšet, co říká. Ale Ježíš není politický propagandista. Nesnaží se využít popularitu. Prohlašuje, že nestojí o ty, co za ním běhají, že stojí o ty, co ho následují. A tak davy kolem něj začínají řádnout, mnozí odcházejí za jinými senzácemi a od Ježíše se odvracejí: Je moc náročné! - říkají.

A Ježíš opravdu náročný je: Kritizuje samolibé sobce, kteří říkají že si stačí sami. Kritizuje učence, kteří se chovají, jako by měli mít všechnu moudrost. Kritizuje státní úředníky a politiky, kteří místo aby sloužili lidem, slouží vlastnímu prospěchu. Kritizuje hlasitě všechno, co je ve společnosti špatné. A tak se ti potrefení stávají Ježíšovými nepřáteli. Ježíš začíná být kdekomu nepohodlný a vy víte, jak to šlo dál: zrada přítele, inscenované soudní přelíčení, kříž a konec. Konec? Ne. Na začátku Ježíšova působení byla Otcova ruka, která na něj ukazuje: Ty jsi můj milovaný syn, v tobě mám zalíbení. A u toho, co má být koncem, stojí zase Otcova ruka, která jej provádí lidskou smrtí do slávy Vzkříšení a života navěky: Bůh našel zalíbení v tomto Ježíši, který se zastával slabých proti mocným, který říkal pravdu padni komu padni. Takový život se Bohu líbí.

Co káže evangelium o křtu Páně nám? My jsme také při svém křtu byli neznámí, anonymní před Bohem, jako Ježíš u Jordánu. I nás každého oslovil Bůh osobně: ty jsi můj milovaný syn, dcera, v tobě mám své zalíbení. Jdi životem a snaž se žít jako můj Syn Ježíš. A my se tu scházíme, abychom zde Ježíšovu evangelium naslouchali a venku se učili podle něj žít. Kéž je naše snaha o následování Ježíše tak upřímná a opravdivá, abychom s ním prošli všemi úskalími života, aby nás ruka Otcova provedla také branou smrti do světa náruče Stvořitelovy.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Pán Ježíš nám dnes připomněl, že i my a naše děti jsme byli na křtu svatém povoláni, abychom každý ukazovali Boží dobrotu svým slovem i skutkem. Prosme ho o pomoc:

Povolej mladé, aby tě následovali, v moci Ducha svatého hlásali evangelium a sloužili lidem na cestě spásy.

Dej světu, který jsi stvořil, ducha milosrdné spravedlnosti.

Všem, kdo mají odpovědnost za lidské osudy, vnukej snahu o dorozumění a pochopení druhých.

Všem, kdo jsme pokřtěni jedním křtem, vnukej touhu po jednotě ve víře a lásce.

Dej, abychom krásu naší nedělní bohoslužby nehledali ve vnější slavnostnosti, ale v hluboké účasti srdcem.

Dej, abychom pochopili, že křtem jsme se nezavázali ke konání mimořádných hrdinství, ale k prosté a všednodenní službě svým bližním.

Vzbuď všem osamělým, nemocným a starým ochotné a upřímné přátele.

Všem bloudícím a hledajícím pravdu dej zahlédnout hvězdu mudrců, aby je přivedla k poznání, že hledají vlastně Tebe.

Pane Ježíši, Otci se v tobě zalíbilo. Pomoz nám, abychom se jako ty dali vést Otcovým Duchem a došli tak s tebou Otcova zalíbení, jenž žiješ a kraluješ na věky věků. - Amen.

Cyklus B:

Uvedení do 1. čtení

Ve starozákonním čtení nám prorok Izaiáš ukazuje, co máme vidět v přicházejícím Mesiáši, co od něj máme čekat, čemu se od něj máme naučit a v čem ho máme následovat.

Nebo:

Izaiášova slova jsou nesmírně stručným zaslíbením, na němž lze postavit celý život. Slyšet Hospodinovo slovo, spoléhat na to, že on věrně naplní smlouvu se svým lidem, obrátit se k Hospodinu a přijmout jeho odpuštění a v neposlední řadě věřit v moc a sílu Hospodinova slova. To byla poučení pro vyvolený národ, která našel i na mnoha jiných místech Starého zákona. Po návratu z babylonského zajetí, kam se národ dostal pro svou nevěnost, bylo třeba na těchto slovech stavět další existenci celé izraelské pospolitosti.

1. ČTENÍ *Iz 55,1-11 Pojd'te k vodě; poslouchejte, a naplní vás nový život!*

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Toto praví Hospodin:

„Nuže, vy všichni, kteří žízníte, pojd'te k vodě;
i když jste bez stříbra,
pojd'te, zásobte se a jezte,
pojd'te a kupujte bez stříbra a zdarma víno a mléko!
Proč odvažovat stříbro za to, co není chléb,
svůj výdělek za to, co nesyťí?
Slyšte mě a budete hodovat,
vychutnávat tučná jídla!

Nakloňte ucho své a pojd'te ke mně!
Poslouchejte a naplní vás nový život!
Uzavřu s vámi věčnou smlouvu
na věrných slibech daných Davidovi.
Hle, národům jsem ho ustanovil zákonodárcem,
knížetem a vládcem kmenů.
Přivoláš národy, které neznáš,
a národy, které tě neznaly, přiběhnou k tobě
kvůli Hospodinu, tvému Bohu,
kvůli Svatému Izraele, který tě oslavil.
Hledejte Hospodina, když je možné ho najít,
vzývejte ho, když je blízko!
Ať přestane bezbožník hřešit,
zločinec ať změni své smýšlení;
ať se obrátí k Hospodinu, a on se nad ním smiluje,
k našemu Bohu, který mnoho odpouští,
neboť nejsou mé myšlenky vaše myšlenky
ani vaše chování není podobné mému -
praví Hospodin.
O kolik totiž převyšují nebesa zemi,
o to se liší mé chování od vašeho,
mé smýšlení od smýšlení vašeho.
Jako déšť a sníh padá z nebe
a nevrací se tam, ale svlažuje zemi
a působí, že může rodit a rašit,
ona pak obdaňuje semenem rozsévače
a chlebem toho, kdo jí,
tak se stane s mým slovem, které vyšlo z mých úst:
nevrátí se ke mně bez účinku,
ale vše, co jsem chtěl, vykoná
a zdaří se mu, k čemu jsem ho poslal.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

Iz 12,2-3.4bcd.5-6 Odp.: 3

Odp.: S radostí budete vážit vodu - z pramenů spásy.

Bůh je má spása! - Bez obavy mohu doufat. - Hospodin je má síla a má chvála, - stal se mou spásou. - S radostí budete vážit vodu - z pramenů spásy.

Odp.

Děkujte Hospodinu, vzývejte jeho jméno! - Hlásejte mezi národy jeho díla,
- zvěstujte vznešenost jeho jména!

Odp.

Zpívejte Hospodinu, neboť učinil velkolepé věci, - ať je to známo po celé zemi! - Plesejte a jásejte, obyvatelé Siónu, - neboť nad vámi vládne Svatý Izraele.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

Dalším svědkem, který nám svědčí o přicházejícím Mesiáši, je apoštol Jan. Ten už ho nemusel vyhlížet z daleka jako prorok, ten už píše o tom, co zažil, co slyšel na vlastní uši, co viděl na vlastní oči.

Nebo:

První Janův list není naplněn jen výzvami k věrnosti ve víře a k řádnému křesťanskému životu. Obsahuje také mnohá ujištění, která měla mladou křesťanskou obec vybavit důvěrou a odvahou. Jsou to ujištění o moci víry a o její spolehlivosti. Víra křesťana nestojí na výkonu lidského rozumu nebo na síle lidského poznání, ale na Božím svědectví, které se projevilo ve společenství Ježíšových učedníků.

2. ČTENÍ 1 Jan 5,1-9 *Duch, voda a krev.*

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana.

Milovaní!

Každý, kdo věří, že Ježíš je Mesiáš, je narozen z Boha; každý, kdo miluje Boha Otce, miluje i toho, komu on dal život. Podle toho můžeme poznat, že milujeme Boží děti: když milujeme Boha a plníme jeho přikázání. Láska k Bohu záleží právě v tom, že zachováváme jeho přikázání.

Jeho přikázání nejsou těžká, protože každý, kdo je narozen z Boha, vítězí nad světem. A to je vítězství, které přemohlo svět: naše víra. Kdo vítězí nad světem, ne-li ten, kdo věří, že Ježíš je Syn Boží?

Ježíš Kristus je ten, který přišel skrze vodu a krev; nejen skrze vodu, ale skrze vodu a krev. A to dosvědčuje Duch, protože Duch je pravda. Jsou tři svědkové: Duch, voda a krev, a ti tři jsou zajedno. Když přijímáme svědectví lidské, tím větší platnost má svědectví Boží. To je totiž svědectví Boží, které Bůh vydal o svém Synu.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Jan 1,29

Aleluja. Jan viděl Ježíše, jak jde k němu, a řekl: -
Hle, beránek Boží, který snímá hříchy světa. Aleluja.

Uvedení do 3. čtení

Evangelista Marek líčí Kristův křest jako oficiální povolání dosud neznámého Ježíše z Nazaretu za Mesiáše. Tato chvíle jeho křtu byl moment, od kterého se Ježíšův život docela změnil. Jak působí na mne v mém životě to, že jsem křesťan?

Nebo:

Vidět v Pánu Ježíši toho, kdo je větší a důležitější než Jan Křtitel, je pro dnešního křesťana samozřejmostí, pro první generaci křesťanů to ale tak jasné nebylo. Proto evangelia zdůrazňují svědectví samotného Jana o tom, kdo Ježíš je, a plnost Ducha, která je Ježíši dána a kterou znázorňuje evangelní scéna u Jordánu. Otevřené nebe je znamením Boží blízkosti a Boží přízně a toto nebe se otevírá právě nad Ježíšem.

EVANGELIUM Mk 1,6b-11 *Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě mám zalíbení!*

Slova svatého evangelia podle Marka.

Jan kázal: „Za mnou už přichází mocnější, než jsem já; nejsem hoden, abych se sehnul a rozvázal mu řemínek u opánek. Já jsem vás křtil vodou, ale on vás bude křtít Duchem svatým.“

V těch dnech přišel Ježíš z Nazaretu v Galileji a dal se od Jana v Jordáně pokřtít. Hned jak vystupoval z vody, spatřil, že se nebe rozevřelo a že se z něho snáší Duch jako holubice. A z nebe se ozval hlas: „Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě mám zalíbení!“

Slyšeli jsme slovo Boží.

CO ZŮSTALO Z VÁNOC

Je po vánocích. Na stole už nevoní vánočka s rozinkami, ale obyčejný vezdejší chléb. Co nám z těch svátků zůstalo? Dnešní svátek nám právě na tuto otázku odpovídá. Co je trvalým výsledkem a ovocem vánočních událostí? Je tu trvalá Boží nabídka. Každému člověku v každé době Bůh nabízí záchranu a spásu. Bůh posílá záchranu všem lidem, kteří jsou dobré vůle. Křest Páně v Jordáně dosvědčuje, že tento Boží Syn Ježíš se neštítí obyčejných hříšných lidí. Staví se s nimi dokonce do jedné řady, aby dal najevo, že se chce ujmout právě těch, kdo jsou v nouzi, kdo jsou v nějakém maléru. Tenhle Mesiáš nepřišel proto, aby byl s lidmi jen o slavnostních příležitostech, aby pronesl slavnostní projev a pak se stáhl do svého nebe. Je dobře si tohle jasně uvědomit: Ježíšovo evangelium není slavnostní řeč pro sváteční dny, není to sváteční vánočka, ale denní chléb, program života pro všední dny.

Ježíš se setkával s lidmi na jejich pracovišti. S rybáři při rybolovu u jezera, s celníkem u jeho celnice. Ježíš se setkával s lidmi, když jim bylo zle: v nemoci,

při umírání, když byli slušnou společností vyvrženi. Ježíš je beránek, který snímá hříchy z lidí, vysvobozuje je z jejich posedlosti zlými návyky a závislostmi. Proto dnešní svátek Křtu Páně není pro nás jen vzpomínáním na událost, která se stala kdysi dávno. Je to událost, která se týká i dnes každého z nás. I každému z nás Bůh Otec řekl na křtu: „Ty jsi můj milovaný syn. Ty jsi má milovaná dcera. Stvořil jsem tě, dal jsem ti život, jsi můj, mám tě rád. Jdi a poslouvej mého Syna Ježíše, drž se jeho evangelia.“

Budeš slyšet od lidí i jiné rady: Budou ti říkat, že dobrota je slabost, silný je ten, kdo je tvrdý. Budou ti říkat, že poctivost je nerozum, chytrý je ten, kdo krade. Budou ti říkat, že víra v Boha Otce je zastaralý přežitek, moderní je ten, kdo na desatero Božích přikázání nebere ohled. Budou ti říkat mnohé proti Ježíšovu evangeliu, ale ty buď hrdý na to, že jsi pokřtěný, že jsi šlechtic. Křtem ses stal dítětem krále nebe i země, šlechticem ducha. A šlechtictví zavazuje: žij tedy vždy jako šlechtic ducha, žij ušlechtilé, jak se sluší na křesťana. Na křtu nám každému Ježíš Kristus řekl: „Jako poslal Otec mne, tak posílám i já vás. Jděte a žijte podle mého evangelia lásky a pokoje. Tak budete mými misionáři ve světě.“ Řekněte: nemá život nás, křesťanů, překrásný smysl a poslání?

MOST MEZI BOHEM A ČLOVĚKEM

Slavnost Křtu Páně je také svátkem zjevení Páně. Co se tu zjevuje? Ve všech svátcích jde vlastně stále pořád o jedno: o zjevení Boží lásky, to jest o viditelné vstoupení Boha do lidských dějin, do lidských osudů. V lidech je stálá a mocná touha, aby se Pán kosmu, Pán našich lidských osudů pokud vůbec je, nějak viditelně, slyšitelně a hmatatelně projevil. Svědčí o tom nestálé dychtivé pachtění lidí po různých prapodivných úkazech zázračných zjevení. Na tuto touhu člověka Bůh odpověděl. Zjevil svou dobrotu a lásku viditelně ve svém Synu Ježíši. Zjevuje svou velikost a slávu při Ježíšově křtu v Jordánu. Tento křest veřejně dosvědčuje, že Ježíš je zachránce, Bohem poslaný nám, hříšným lidem. Že Bůh se člověka neštítí, že se v Ježíši staví vedle něj. Že Bůh nás nechtěl nechat samotné v zápase s naší vlastní neláskou, ale že přišel, aby nám donesl odpuštění.

A v tom je právě smysl církevního roku, okruhu svátků: abychom si ve své zapomnětlivosti vždy znovu připomínali onen most mezi Bohem a člověkem, abychom se znovu a znovu zaradovali, že i mezi námi a Bohem je pevně postaven tento most obrovské lásky, náš křest. Ostatní svátosti jsou nám blízké, ty prožíváme už rozumně a vědomě jako první svaté přijímání, biřmování, zpověď, sňatek či zaopatřování. Ale křest je nám udělen ještě před užíváním rozumu. Žádný vědomý zážitek si z našeho křtu do života neneseme. Je to tak dobré? Nemají přece jen pravdu novokřtěnci, kteří křtí až teprve v dospělosti? Nemá mít každý právo sám se svobodně rozhodnout, chce-li být pokřtěn, až z toho má rozum? Rozumnost této argumentace a volání po svobodném rozhodování člověka je jen zdánlivá.

Vždyť dítě nemělo svobodu rozhodování už hned na začátku: nikdo se ho neptal, zda se chce nebo nechce narodit. Prostě bylo počato, porozeno, vrženo do života, a je tu. A ten křest hned na začátku bytí, to je nasměrování správným směrem, to má dát jeho životu správný smysl. To mu má odmala ukazovat dobrou cestu ke správnému cíli jeho života. Křest připomíná rodičům, že to není jen jejich dítě, že je to i dítě Boží. Že křtem se jejich dítě stává členem další rodiny, větší a silnější, než je ta jejich: rodiny věřících lidí, v níž budou doma po celém světě. Křtem dítě sice nebude uchráněno od trampot života, ale dostane sílu, aby je uneslo. Křtem vstoupí do velikého školení katechumenátu Boží Církve, který je bude učit, jak svůj lidský život prožít lidsky, v lásce a jako cestu do Božího království. To nám připomíná dnešní svátek Křtu Páně: že i my jsme pokřtění. Že jsme Kristovi bratři a sestry. Že jsme Boží děti. Že máme právo jít do nového roku v křesťanské naději, ale také, že máme možnost se po celý život ve víře vzdělávat. Že si máme stále doplňovat svou křestní katechezi.

KŘEST - ZMĚNA ŽIVOTA

Ježíšův křest v Jordáně je rozhraním celého jeho života. Co změnil náš křest na našem životě? Přijde na faru maminka: „Chtěli bychom pokřtít naše dítě. Kdy s ním máme přijít do kostela?“ Kněz se ptá: „Ale vy asi nežijete jako katolíci, vidíte?“ „To ne, my oba s manželem náboženství neznáme.“ „A tak proč chcete své dítě pokřtít?“ „No, teď se náboženství jaksi zase nosí. Petřík za rok už půjde do školy, ono by mu to třeba mohlo někdy škodit, kdyby byl nepokřtěný.“ „A chcete ho po křtu jako křesťana vychovávat?“ „To bychom neuměli, my jsme se o takové věci nikdy nezajímali.“ Kněz je na rozpacích: „Máte pravdu v tom, že by to dítěti škodilo, kdyby zůstalo nepokřtěné, ale jinak, než vy si teď myslíte. Přijďte i s manželem, já vám to vysvětlím.“ Přišli, a bylo z toho více rozhovorů a nakonec radostný křest dítěte, když rodiče pochopili, že pokřtění je přijetí krásného způsobu života podle učení Ježíše Krista. Že to je začátek právě toho nového života.

V těch dobách, když se odehrával křest Pána Ježíše, jak jsme si o tom četli v evangeliu, tehdy se malé děti ještě nekřtily. Vůbec se nikde ještě nekřtilo, jen předchůdce Páně Jan křtil na okraji pouště v řece Jordánu lidi, kteří uvěřili jeho kázání a chtěli tak dát najevo, že se chtějí polepšit. Teď si možná myslíte: Když je to tak, co mezi těmi hříšníky u Jordánu měl co dělat Pán Ježíš? Vždyť on žádný hříšník nebyl! To je opravdu důležitá otázka. Bez jejího pochopení bychom nepochopili ani Pána Ježíše. Jan Křtitel se tomu divil také. Ani ho pokřtít nechtěl. Ale Pán Ježíš na křtu trval, neboť chtěl stát vedle ostatních lidí, nepovyšoval se nad ně. Až do křtu žil jako ostatní, napřed jako malé dítě, potom jako školák, učeň a dělník. Teď se rozhodl, že svůj život změní, že bude vypravovat lidem o nebeském Otcí, že se stane Učitelem, tenkrát se říkalo Rabbi. A tu změnu života chce začít křtem. Bůh tento nový začátek přijal a potvrdil, že je jeho milý Syn, že v něm má zalíbení.

V evangeliu se o Pánu Ježíši vypravuje, že po křtu odešel do samoty na poušť, aby si tam ten svůj nový život mohl dobře promyslet, aby se na něj mohl připravit. Je to tak příklad i pro nás? Jistě ano. Rodiče malého Petříka si mysleli, že křest je něco jako vstup do nějaké politické strany, do Kristovy Církve. Když bude ta strana u moci, budou z toho straníci mít výhody. Ještě že to tak není. Křest znamená mnohem víc. Ti rodiče z toho měli nakonec také radost, když pochopili, že křesťanství je návod, jak zvládnout dobře svůj život. Návod, jak se zachovat v různých životních situacích, abychom své životní šance nepropásli a nepromarnili. Že křest znamená ještě mnohem víc, než jsme si tu o něm dnes stačili naznačit. Však o tom budeme během církevního roku hovořit znovu a znovu. Teď nám stačí, co jsme si pověděli dnes: Křest je přihlášení k Bohu Stvořiteli jako k Otci. Křest je přihlášení k Pánu Ježíši jako k našemu bratrovi. Křest je nový život v Duchu Boží lásky. Poděkujme za to, že jsme pokřtěni. Že můžeme žít životem Božích dětí. Že můžeme a chceme žít jako Ježíšovi přátelé. A že tomu můžeme učit i lidi kolem sebe.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Bůh nám poslal svého Syna Ježíše, aby nás svým slovem i příkladem učil, jak máme jako lidé žít. Prosme ho o pomoc:

Pomáhej nám, abychom svou laskavostí uměli svědčit světu o tvé dobrotě.

Dej našemu světu ovoce tvého vykoupení: spravedlnost a mír.

Ochraňuj svou Církev od nebezpečí pověr uvnitř a nebezpečí násilí zvenčí.

Dej naší mládeži pevnost ve víře.

Vzbuď v mladých lidech svého ducha, aby byli křesťany pevnými a radostnými.

Prosíme za nová kněžská a řeholní povolání: Dej, aby i z našich rodin vycházeli noví kněží a jejich pomocníci.

Ať rodiče pochopí význam svatého křtu pro své děti.

Ať my všichni umíme být bratry a sestrami všech svých bližních, i těch, kteří nám nejsou sympatičtí.

O to tě, Otče, prosíme skrze toho, který se z lásky k nám stal služebníkem: skrze Ježíše Krista, našeho Pána. - Amen.

Cyklus C:

Uvedení do 1. čtení

Dříve než Izaiáš vybědne k přípravě cesty pro Hospodina, k zarovnání údolí, tj. doplnění mezer v lásce, a ke snížení hor a pahorků, tj. umenšení naší

pýchy a povýšenosti, nechává zaznít Hospodinova slova: „Těšte, těšte můj národ...mluvte k srdci Jeruzaléma...je skončena jeho špatnost, odčiněna jeho nepravost.“ A dnešní úryvek je uzavřen další připomínkou starostlivé Boží lásky, jež kladené nároky činí břemenem, které netíží: „Pán, Hospodin, přichází s mocí...Jako pastýř pase své stádo, svým ramenem shromažďuje beránky, ve svém klínu je nese, březí ovečky šetrně vede.“

1. ČTENÍ Iz 40,1-5.9-11 *Zjeví se Hospodinova velebnost; každé tělo uzří jeho spásu.*

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Těšte, těšte můj národ

– praví váš Bůh.

Mluvte k srdci Jeruzaléma,

volejte k němu,

neboť je skončena jeho špatnost,

odčiněna jeho nepravost,

vzal z Hospodinovy ruky

dvojnásob za všechny své hříchy.

Hlas volá:

„Na poušti připravte Hospodinovi cestu,
v pustině urovnejte stezky našemu Bohu!

Každé údolí ať se zvýší

a každá hora a pahorek ať se sníží!

Co je křivé, ať se napřímí,

co je drsné, ať se narovná:

Hospodinova velebnost se zjeví

a každé tělo společně uzří,

že mluvila Hospodinova ústa.“

Vystup na vysokou horu,

ty, který hlásáš pro Sión radostnou zvěst,

pozdvihni mocně svůj hlas,

ty, který hlásáš pro Jeruzalém radostnou zvěst!

pozdvihni svůj hlas a neboj se;

řekni judským městům:

„Hle, váš Bůh!“

Hle, Pán, Hospodin, přichází s mocí,

jeho rámě mu dává vládu.

Hle, u sebe má svou mzdu

a před sebou má svůj zisk.

Jako pastýř pase své stádo,

svým ramenem je shromažďuje beránky,

ve svém klínu je nese,
březí ovce šetrně vede.

Slyšeli jsme slovo Boží.

Žl 104,1b-3a.3b-4.24-25.27-28.29-30 Odp: 1a
Odp.: Veleb, duše má, Hospodina!

Hospodine, můj Bože, jsi nadmíru velký! - Velebností a vznešeností ses oděl, - světlem se halíš jako pláštěm. – Napjal jsi nebesa jako stanovou plachtu, - nad vodami jsi zbudoval své síně.

Odp.

Z mraků si děláš svůj vůz, - kráčíš na perutích větru. - Větry si volíš za své posly, - za své služebníky plameny ohně.

Odp.

Jak četná jsou tvá díla, Hospodine! - Všechno jsi moudře učinil, - země je plná tvého tvorstva. - Zde moře mohutné a širošířé, - v něm nespočetné hemžení - živočichů drobných i velkých.

Odp.

Všichni čekají od tebe, - že jim dáš obživu v pravý čas. - Ty jim dáváš, a oni sbírají, - otvíráš ruku, a sytí se dobrými dary.

Odp.

Děsí se, když skryješ svou tvář, - hynou, když vezmeš jim život, - a vracejí se do svého prachu. - Když sešleš svého ducha, jsou stvořeni, - a obnovuješ tvář země.

Odp.

Uvedení do 2. čtení

I text druhého čtení dnes upomíná na Boží milosrdnou lásku, která se klene i nad naší špatností. Opět jsme vyzýváni k odložení starého a bezcenného a k vykročení po stezce úzké a obtížné, na níž však vždy budeme podpírání Boží dobrotou, láskou a milostí, z níž jsme se stali dědici věčného života.

2. ČTENÍ Tit 2,11-14;3,4-7 Spasil nás v koupeli znovuzrození a obnovení Duchem svatým.

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Titovi.

Projevila se Boží dobrota, která přináší spásu všem lidem. Vede nás k tomu, abychom se odřekli bezbožného života a světských žádostí a žili v tomto nynějším věku rozvázně, spravedlivě a zbožně a přitom očekávali v blažené naději slavný příchod našeho velikého Boha a spasitele Krista Ježíše. On vydal

sám sebe za nás, vykoupil nás z každé špatnosti a očistil si nás, abychom byli jeho vlastním lidem, horlivým v konání dobrých skutků.

Projevila se dobrota Boha, našeho spasitele, a jeho láska k lidem; ne snad proto, že my jsme vykonali něco dobrého, ale ze svého milosrdenství nás spasil v koupeli znovuzrození a obnovení Duchem Svatým. Toho na nás vylil v hojnosti skrze našeho spasitele Ježíše Krista, abychom – ospravedlnění jeho milostí – dostali jako dědictví vytoužený věčný život.

Slyšeli jsme slovo Boží.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM Lk 3,16

Aleluja. Jan říkal: Přichází mocnější než já; -
on vás bude křtít Duchem svatým a ohněm. Aleluja

Uvedení do 3. čtení

Lukáš oproti ostatním dvěma synoptickým evangeliím zdůrazňuje, že Duch svatý na Ježíše sestoupil, když se modlil. Modlitba a dary Ducha svatého spolu nerozlučně souvisejí a skrze ně, skrze modlitbu v Duchu svatém, i každý z nás může slyšet Otcův hlas: „Ty jsi můj milovaný syn, má milovaná dcera, v tobě mám zalíbení!“

EVANGELIUM Lk 3,15-16.21-22 *Když byl Ježíš pokřtěn a modlil se, otevřelo se nebe.*

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Lid byl plný očekávání a všichni uvažovali o tom, zdali Jan není Mesiášem. Jan jim všem na to říkal: „Já vás křtím vodou. Přichází však mocnější než já; jemu nejsem hoden ani rozvázat řemínek u opánek. On vás bude křtít Duchem svatým a ohněm.“

Když se všechen lid dával pokřtít a když byl pokřtěn i Ježíš a modlil se, otevřelo se nebe, Duch svatý sestoupil na něj v tělesné podobě jako holubice a z nebe se ozval hlas: „Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě mám zalíbení.“

Slyšeli jsme slovo Boží.

JEŽÍŠOVA SOLIDÁRNOST S ČLOVĚKEM

Kdyby při křtu Páně v Jordánu byli dnešní žurnalisté, udělali by z té události prvotřídní senzaci. Ale myslím, že i tenkrát se tato událost postarala o rozpálené debaty mezi učedníky Janovými a Ježíšovými. Tak kdo je víc, kdo je větší? Kdo koho pokřtil? Jan pokřtil Ježíše, tak je to jasné, říkali učedníci Janovi. Nás, dnešní křesťany, už zpráva o křtu Páně nijak nerozpálí. Je to pro

nás znamená, že skončila vánoční doba, že máme sklidit poslední zbytky vánoc, a to bývá tak zhruba vše, jak ten svátek zasáhne do našeho života. Ale přemýšlivý člověk se snad přece jen nad dnešním evangeliem zamyslí: Co vlastně vedlo Ježíše k tomu, že se zařadil mezi hříšné kandidáty Janova křtu? Vždyť on toho opravdu neměl zapotřebí! Odpověď je nepochybně ve větě evangelia: „Když se všechen lid dával pokřtít, Ježíš se dal pokřtít spolu s lidem.“

Křest Páně, to je svátek Ježíšova vyhlášení solidarity s lidmi. Postavil se do jedné řady s hříšníky. Solidarita je pojem, který se dnes dost nosí. I dnešní politikové rádi sestupují z vládní limuzíny mezi lid, tisknou si s ním ruce, dávají najevo: já jsem jeden z vás, volte jen mě, a pak zase nastoupí do limuzíny a zmizí ve svém světě vysoké politiky. Jenže křest Páně není jen chvilkovou akcí Ježíšovy solidaritní s prostým, hříšným lidem. Je to začátek Ježíšovy vrcholné solidarity s hříšným člověkem na Golgotě a sebeobětování na kříži. A tento vrcholný akt solidarity trvá pro každou lidskou generaci dál v Eucharistii, v mešní oběti: Zde se v Jordáně vyhlášená solidarita projevuje se stále stejnou účinností.

Ježíšova cesta bažinou lidských selhání a špatností po boku hříšného člověka trvá dál. Církev, která by se od hříšných lidí štitivě odtahovala, to by nebyla Kristova Církev. Kdyby si tohle uvědomili sektáři, kteří opouštějí „hříšnou církev lidských hříšníků“ a zakládají si společenství těch dokonalých, snad by se do Církve vrátili a pomáhali k nápravě uvnitř Církve. Pochopili by, že kvasinky mohou být sebe zdravější, nic těsto nezlepší, dokud jsou mimo těsto. Kdo se s porozuměním zadívá na Ježíše ve frontě hříšníků před svatým Janem Křtitelem u brodu Jordánu, ten zatouží být také solidární s lidmi kolem sebe. Zatouží vést je svým příkladem ke Kristovu křtu.

My všichni jsme už byli pokřtěni většinou v dětství. Je dnes i dost takových lidí, kteří pokřtěni sice byli, ale s náboženstvím se při dospívání neseznámili. Rodiče je nepustili do vyučování náboženství, neposlali do kostela. Ptal se jeden takový pokřtěný ateista: „Tak jaké já mám jako pokřtěný závazky vůči Bohu, když o něm nic nevím?“ A slyšel odpověď: Příteli, pokřtění není uvalení závazků a povinností na člověka. To je naopak vyhlášení závazků Boha vůči člověku. Jako při křtu v Jordáně zněl nad Ježíšem Boží hlas: „Ty jsi můj milovaný syn, v tobě mám zalíbení,“ tak toto vyznání Boží lásky platí i dodnes ke každému křtěnci, synu člověka, tedy i k tobě. Bůh křtěnce neodvolatelně vyhlašuje za své milované dítě. Vyhlašuje, že při něm stojí a vždy bude stát. I když se člověk Božího synovství bude odříkat, i když o svém nebeském Otci nebude chtít nic slyšet, i tenkrát bude Otec stát ve dveřích domova svého království a vyhlížet návrat marnotratného syna.

My všichni jsme pokřtění. Jak se to na nás projevuje? Důvěrným rozhovorem s Bohem jako s Otcem, modlitbou? Projevuje se to tím, že se dáváme vést Duchem svatým? Projevuje se to tak, že se stáváme nástroji Boží lásky? Že skrze nás může Bůh ve světě působit? Je nám dána možnost, ohromná

možnost, abychom žili královský život Božích synů a dcer. Máme dnes o čem přemýšlet. A máme zač dnes Pánu Bohu děkovat.

PROČ JEŠTĚ KŘTÍT ?

Slyšeli jsme v evangeliu, že i Pán Ježíš se dal pokřtít. Dobrá, řekne si někdo. Ale proč se dáváme křtít i my? Proč se mají křtít všechny malé děti? Jistě byste, děti, všechny věděly odpověď: „Křtem se stáváme Božími dětmi!“ Dobrá, to je správná odpověď. Ale co je s těmi ostatními, kteří nejsou pokřtěni? Jsou to všichni zavrženci a vyvrhelové z Božího království? „To snad přece ne,“ odpovíte. „Ale kdo tedy jsou ti nepokřtěni? Jsou to také Boží děti?“ „Ano.“ Správná odpověď je ano. Všichni lidé jsou Boží děti. Vaši spolužáci, co nebyli pokřtěni, vaši učitelé, státníci a politici, všichni lidé na celém světě jsou Boží děti. Bůh je miluje a chce, aby si hezky žili a přišli k němu do nebe. „Ale když je to tak, proč tedy vlastně křtíme? Není to zbytečné?“ Vůbec to není zbytečné, naopak, křest je velmi potřebný. Bůh má rád všechny lidi, ale je potřeba, aby každý jednotlivec měl rád též Boha. Láska mezi dvěma je tenkrát úplná, když je opětována, když je oboustranná a vzájemná.

Křest, to je znamení přijetí a opětování Boží lásky. My křesťané víme, že Bůh nás miluje a snažíme se Boží lásku opětovat. Proto tedy křtíme už malé děti, aby odmala věděly, že je tu nebeský Otec, který je má rád, že jejich život má smysl a důležité poslání šířit Boží lásku a pokoj. Kde rodiče nechávají děti nepokřtěné a bez křestní katecheze, tam děti při dospívání těžce tápají a hledají smysl života. A ne každý má to štěstí jako pisatelka tohoto dopisu: „Se mnou to začalo být zlé, když se mne doma a ve škole začali ptát, čím chci být. Rozčilovalo je, když jsem říkala, že nevím a že je mi to jedno. A mně to opravdu bylo jedno. V každém oboru už dělalo tolik pilných mravenečků přede mnou, co na tom záleží, zda já tam přibudu nebo ne. A nebyly to tenkrát dobré pocity. Ptala jsem se sama sebe, proč a nač vůbec žít. Abych se vdala? Jsou prý krásná manželství, ale ta, která jsem já mohla pozorovat, krásná nebyla. K čemu vlastně žít? Jíst, spát, vstávat, čekat, co se přihodí, k čemu to?“

Nevím, jak bych skončila, kdybych nepotkala Jarku a její věřící partu. Marně bych se pokoušela vyjádřit ten fantastický pocit štěstí, když mi poprvé došlo, že je tu Kdosi, Bůh, kterému na mně záleží, který mě má rád. Že můj život, až budu pokřtěna, nabude smysl, nádherný smysl: Mám budovat kolem sebe Boží království pokoje a lásky, spolupracovat se Stvořitelem v dotváření světa. Vidím teď vše novými, Ježíšovými očima, žiji nový život. Denně potkávám tisíce dobrodružství, která mi dělají radost. Věřím v Boha, a proto věřím i v život. Víím, proč žiji.“ Rodiče, kteří nedají své dítě pokřtít, ač sami pokřtěni jsou, nebo pokřtít ještě dají, ale o křesťanskou výchovu se nestarají, ti svým dětem velmi škodí a život jim ztěžují. Co je na křtu tak důležité pro celý život? Nejprve si poslechněme, jak to říká katechismus odborně: „Křtem se dítě začleňuje do Kristova velikonočního zmrtvýchvstání. Křtem umírá s Kristem

hříchu a s Kristem znovu povstává k novému životu v Bohu. V tomto přecházení od smrti k životu, od zla k dobru, od hříchu k lásce, má pokřtěný po celý život pokračovat.“

A teď se pokusme totéž naznačit lidově: Křtem se dítě stává členem dobré party, nebude nikdy samo a osamělé. Hlavou té party je Ježíš Kristus. Ježíš se stává při křtu přítelem. Pokřtěný jde životem s vírou, že tento přítel Ježíš má zájem, aby se mu život vydařil. Jako se dítě tělesně podobá rodičům, tak křtem získává Boží podobu a právo, nazývat Boha Otcem a Pána Ježíše svým bratrem. Kde se rodiče nad tímhle zamyslí a uváží to, nebudou na rozpacích, zda má nebo nemá smysl dát dítě pokřtít. Když se vás tedy někdo zeptá, zda má své dítě dát pokřtít, už víte, co mu odpovíte. Třebas toto: Proč křtít? Nejprve proto, že to chce Pán Ježíš: „Jděte a učte všechny národy a křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.“ A proč to Pán Ježíš chce? Aby vaše děti nebyly nikdy ve světě osamělé. Aby měly společenství s nebeským Otcem. Aby se staly bratry, sestrami, přáteli Božího Syna. Aby měly vedení Ducha svatého. Aby získaly dobré mravní zásady pro život v Kristovo evangelium. Aby vydávaly dál, další generaci, svědectví o své víře, naději a lásce.

Není snadné vyjádřit několika větami cenu křtu, vždyť zde se přibližujeme k tajemství Boha mezi námi. Lze jen tušit cenu rozhodnutí o pokřtění dítěte: že je to projev důvěry v budoucnost člověka a lidské společnosti pod ochranou Boží Prozřetelnosti. Že je to projev důvěry, že narození není jen začátek umírání, ale i začátek cesty k věčnému životu. Že je to zapojení do společenství místní církve, do farnosti, do světové vítězné Církve a pozemské Církve putující. Přihlasme se k svému křtu veřejným a společným vyznáním víry.

KŘEST PÁNĚ A KŘEST NÁŠ

O vánocích jsme slavili narozeniny Pána Ježíše, dnes slavíme jeho pokřtění. Slyšeli jsme o tom právě v evangeliu: Pán Ježíš při tom křtu zažil, jak ho nebeský Otec má rád: „Ty jsi můj milovaný syn, v tobě mám zalíbení.“ Chtěl bych dnes vám, děti, ale i vám rodiče, vypravovat, jak slavila své narozeniny jedna Jana, když jí bylo deset let. Začalo to takto: Setkali se jednou rodiče té Jany s knězem a mezi řečí došlo na to, že je to vlastně škoda, že se děti křtí tak malé, hned po narození, že z toho nic nemají a nic o tom nevědí. „Kdyby se křtilo tak v deseti, to už by si z toho mohly něco zapamatovat,“ říkali. A kněz jim řekl: „Copak se neslaví narozeniny a křest Pána Ježíše každý rok znovu? Co vám brání, abyste každý rok slavili s Janou její narozeniny i den křtu, ať už současně nebo odděleně. Tak bude moci každý rok své pokřtění hlouběji prožívat.“ Tohle se rodičům líbilo a Janě také.

Když už měla mít desáté narozeniny, směla pozvat na společnou ranní mši svatou v kostele a na společný oběd svou tetu, kmotřenku a dědečka, a na odpolední svačinu své nejlepší kamarádky. Den začal v kostele u křtitelnice, kde byla Jana pokřtěna: „Tak tady jsem se stala křesťankou, tady prohlásili moji

rodiče veřejně, že si přejí, abych já, jejich dítě, se naučila žít jako člověk pokojný, laskavý, hodný, jako Boží dítě. Tady mě nebeský Otec přijal za své milé dítě, v kterém se mu zalíbilo, za svou dceru.“ Mši svatou toho dne sloužil pan farář za celou Janinu rodinu: „Aby nás živé Pán Bůh chránil od zlého a aby naši zemřelou babičku vzal do svého království,“ říkala panu faráři maminka, když šly s Janou na faru požádat o mši svatou. Při kajícím úkonu na začátku mše svaté se Jana pevně odříkala všech darebností, a když při pozdravení pokoje tiskla tátovi a mamince ruku tak pevně, to jistě poznali, jak doopravdy je rozhodnuta nedrásat jim už nervy svou hubatostí a nepořádností.

Svaté mešní stolování, společné svaté přijímání celé rodiny v kostele pokračovalo pak hody lásky doma při společném obědě. Jana směla sedět tentokrát v čele stolu na tatínkově místě. Na stole hořela křestní svíce, u ní byla zavěšena křestní rouška. Byl to veselý oběd, zvláště když tatínek spustil znenadání na magnetofonu Janin řev, který natočil, když ji dovezli z porodnice. Také pohádka tam byla, jak ji Jana vypravovala s babičkou, když jí byly tři roky, a potom z vánoc v pěti letech, jak zpívá koledy, sice pisklavým, ale snaživým hláskem. Také album s fotografiemi přišlo ke cti a strýc hned udělal další snímky, aby i tento den byl zachycen. A potom odpoledne si Jana směla pozvat na svačinu své kamarádky a byla třená bábovka a buráky a celá bedýnka limonády. A když pak večer Jana šla spát a našla na posteli dárek, dámskou tašku, skoro takovou, jakou nosí dospělé slečny, ten večer se to Janě docela snadno modlilo z radostiplného srdce:

„Pane Ježíši, tobě při křtu v Jordáně řekl nebeský Otec, že tě má rád jako svého Syna. A ty jsi tak hodný, chceš abychom tu radost prožívali také. Já to dnes vím: Maminka i táta mě mají rádi a chtěli mi dnes udělat radost. Náš nebeský Otec mě má také rád. Dal mi život, rodiče, domov, kamarády, křtem mě přijal mezi své děti. Děkuji ti, náš Otče, děkuji ti.“ Ale to už Jana při tom blaženě usínala, samozřejmě s tou dámskou taškou zavěšenou na rameni. Děti i rodiče, nelíbilo by se vám také slavit takovou rodinou slavnost, narozeniny spolu se křtinami? Pravda, jistě slavíváte narozeniny od malička, je dort se svíčkami. Zbývá už jen přidat duchovní náplň, ovzduší hodů lásky, ovzduší jordánského údolí s otevřenými nebesy a vůní otcovské lásky k dětem a dětí k rodičům.

Chceme, aby nás děti měly rády. A má to tak být. Ale je potřeba, abychom při svátečních příležitostech i my dali dětem svou lásku zvláštním způsobem najevo. Vždyť i nebeský Otec považoval za potřebné jednou veřejně a přede všemi prohlásit, že Ježíš je jeho milovaný syn, ve kterém má zalíbení. A teď povstaňme ke společnému slavnostnímu prohlášení, že věříme v tohoto Ježíše Krista, Božího Syna, našeho bratra, že se od něj chceme učit, jak se navzájem mít rádi a jak být na sebe hodní.

JAK ROZVINOUT KŘESTNÍ MILOST

Nejen Pán Ježíš, i my jsme byli na křtu prohlášeni za Boží syny a dcery. Za křesťany, za chrámy Ducha svatého jsme byli prohlášeni při křtu. Když je tu prohlášení, tedy i jimi jsme? My pokřtění jsme ti dobří, nepokřtění jsou ti špatní? Víme, že to není tak jednoduché, i když se tak přímočaře často smýšlí a mluví. Křest je pozvání, povolání, které je možno rozvinout, nepřijmout, či později promarnit. Nejednou v různých obměnách je slyšet stesky maminek: „Když si naše dcera našla chlapce z dobré katolické rodiny, měla jsem radost. Jenže brzy po svatbě se ukázalo, že on to není vůbec dobrý člověk.“ Po válce se svět s úžasem dověděl, že velitel koncentračního tábora v Osvětimi pocházel z dobré křesťanské rodiny, byl pokřtěn, přísně nábožensky vychován a doma poslouchal jako hodiny.

Dělicí čára mezi dobrými a zlými lidmi neběží přesně po rozdělení křesťané - nekřesťané. To už věděl svatý Petr. Dnes jsme si četli jeho prohlášení, že milý Bohu je každý člověk, který jedná správně. Petr říká: „každý člověk“, ne: „každý křesťan!“ A svatý Petr říká dál: „Bůh nikomu nestraní, miluje každého, kdo jedná správně.“ Jednat správně, na tom tedy vše záleží. Co však vede člověka, aby jednal správně nebo špatně? Jistě řeknete, že výchova! Jistě, ta má velký význam, ale nikoli rozhodující. Sami byste možná mohli jmenovat případy, kdy v jedné rodině jedni rodiče vychovávají své dvě děti. A jedno děcko je hodné, z druhého je darebák. Tedy povaha? To vůbec ne. Všechny povahy mohou jednat dobře nebo darebně. Pak snad dědičnost, zděděné vlohy? Dědičnost sama též ne. Dědíme jen sklony, náklonnosti. Dědíme jich mnoho, dobrých i zlých. Záleží na tom, zda ty dobré rozvineme a zlé potlačíme, nebo naopak.

Co tedy vede člověka, aby jednal dobře nebo zle? Je tu zvláštní lidská vlohá, jen lidská. Zvířata ji nemají a člověk si ji musí pěstovat, rozvíjet správným směrem. Je to svědomí. Ale pozor! Na svědomí se odvolává mnoho lidí, jednajících špatně. Mnoho různých významů dává svědomí: se zděděnými názory se ztotožňuje mravním citem, smyslem pro hodnoty. Katechismus říká, že svědomí je Boží hlas v duši. Ale i tato definice potřebuje rozvedení, přesnější popsání, aby je člověk mohl rozvíjet správným směrem! Svědomí je co do funkce dvojí schopnost: Schopnost správně rozlišovat, co je dobré a co je zlé. Schopnost správně se rozhodovat pro to, co je dobré. Někdo se nenaučí správně rozlišovat dobré a zlé. V dětství mu rozvoj svědomí zarazí věčně poručnickující rodiče. Rozkaz nahradí rozeznávání: Dobré a správné je vždy uposlechnout rozkazu. A i když z toho pokaždé nevzejde velitel koncentráku, vznikne aspoň hnidopich, který před sebou nevidí živé lidi, ale předpisy a rity, které se snaží úzkostlivě plnit bez ohledu, kolik škody a zla tím v konkrétním případě způsobí.

Jiný se nenaučí jasně rozhodovat a je slaboch. I když ví, co je správné, zlé sklony zvítězí a jedná špatně. K takovým zlým koncům dochází tam, kde rodiče nepochopili, co je vlastně cílem výchovy. Myslí si, že cílem správné výchovy je vychovat děti poslušné. To však platí u psa, nikoli u dítěte. U dítěte je cílem výchovy nejen poslušnost, aspoň ne především, ale hlavně svědomitost: naučit

děti rozeznávat mravní hodnoty, co je dobré a co je zlé. A naučit je, aby uměly podle tohoto poznání i jednat, aby se samy uměly rozhodnout pro to, co je dobré. Svědomí je tedy něco, co se musí vychovávat a pěstovat. Budeme si tedy pamatovat: Křesťan je člověk svědomitý: umí dobré rozeznat a dobré dělat.

Říká se vyznání víry.

Přímluvy

Slavíme svátek Křtu Páně. Mysleme při tom i na náš vlastní křest a prosme Pána Ježíše:

Povolej mladé, aby tě následovali, v moci Ducha svatého hlásali evangelium a sloužili lidem na cestě spásy.

Za všechny děti, které budou letos v naší farnosti pokřtěny, aby byly také ve víře vyučeny a vychovány.

Za všechny rodiče, kteří dají své děti pokřtít, aby je trpělivě učili znát a milovat Pána Ježíše.

Za naše vlastní rodiče, aby bylo jejich radostí a slávou na věky, že nás odmala vedli k víře.

Za všechny kmotry a kmotřenky, aby pamatovali na svůj úkol, že se mají stát dobrými přáteli a rádci svých kmotřenců, zvláště při jejich dospívání.

Za národy, které dnes žijí u Janova Jordánu, aby konečně dosáhly spravedlivého míru.

Za izraelský národ, aby poznal, že Ježíš Kristus je očekávaný Mesiáš.

Za nás všechny pokřtěné, abychom své křesťanství nesli jako šlechtictví ducha.

Za nepokřtěné děti, aby našly věřící přátele, kteří by je přivedli k víře.

Pane Ježíši, chceme pamatovat na všechny výsady a práva, která plynou z toho, že jsme členy tvého království, že patříme do tvé Církve. Chceme být pamětliví, že jsi nás pozval za své spolupracovníky, učedníky a přátele, Boží Synu, jenž žiješ a kraluješ po všechny věky věků. - Amen.

Nebo:

Ježíš, náš Pán a bratr, se podřídil Otcově vůli a postavil se na stranu hříšníků. Povzbuzeni touto jeho blízkostí se modleme za celý svět a volejme: Pane, smiluj se.

Nebo:

Od slavnosti Zjevení Páně jsou na dveřích našich domovů napsána slova: „Pán ať žehná tomuto příbytku“. Vyprošujme teď znovu požehnání nejen sobě, ale i celému světu a volejme:

Za křesťany, aby zvěstovali, že Bůh je nablízku těm, kdo touží po pokání a změně svého života.

Za služebníky Církve, kteří jsou pověřeni přijímat hříšníky a prohlašovat jim odpuštění.

Za celý svět: za mír a bezpečí všech lidí a také za zachování přírody.

Za děti a mladé lidi, kteří jednou převezmou odpovědnost za svět – prosme za jejich víru, zdraví a štěstí.

Za rodiny, kterým se nepodařilo prožít vánoční svátky v atmosféře pokoje a porozumění a vyprošujme jim vzájemné odpuštění a usmíření.

Za lidi, kteří do tohoto roku vstoupili s obavami a strachem.

Za osamocené a nemocné, slabé a nesvobodné a za všechny, kdo trpí.

Za ty, kdo v uplynulých dnech ztratili někoho blízkého.

Za ty, kdo se setkávají s odmítnutím a odporem, když usilují o dobro a lásku.

Za lidi, na kterých nám zvláště záleží, a za ty, kdo nás prosili o modlitbu.

Pane, věříme, že můžeš vyslyšet tyto naše prosby a že chceš srdce každého člověka naplnit nadějí a radostí. Proto tě chválíme v Duchu svatém nyní i vždycky i na věky věků. - Amen.

MODLITBA NAD DARY

Bože, náš nebeský Otče, slavíme den, kdy jsi nám zjevil, že Kristus je tvůj milovaný Syn, a jeho křest v Jordánu nám připomíná, že přišel smýt hříchy celého světa; přijmi naši účast na jeho oběti, abychom se ti i my zalíbili celým svým životem. Skrze Krista, našeho Pána. - Amen.

PREFACE

Tajemství Ježíšova života a poslání

V: Pán s vámi.

O: I s tebou.

V: Vzhůru srdce.

O: Máme je u Pána.

V: Vzdávejme díky Bohu, našemu Otcí.

O: Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé, dobré a spasitelné, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, abychom ti vždycky a všude vzdávali díky. Neboť když byl Ježíš pokřtěn v Jordáně, podivuhodnými znameními jsi nám zjevil tajemství jeho života a poslání: Slyšíme tvůj hlas z nebe a věříme, že Ježíš je tvé Slovo, které žije mezi námi; v podobě holubice vidíme sestupovat tvého Ducha a poznáváme, že Ježíš je tvůj Kristus, tvůj Služebník, kterého jsi svým Duchem

pomazal na kněze, proroka a krále, aby chudým zvěstoval evangelium. A proto se připojujeme k chvále, kterou ti vzdávají nebesa, zpíváme píseň o tvé slávě a voláme:

Svatý, svatý, svatý...

ANTIFONA K PŘIJÍMÁNÍ Jan 1,32.34

Hle, ten, o němž Jan Křtitel řekl: „Já jsem to viděl a dosvědčuji: To je Syn Boží.“

MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ

Děkujeme ti, Bože, žes nás nasýtil svátostným pokrmem, a pokorně tě prosíme: dej, abychom se směli nazývat a skutečně byli tvými dětmi a věrně poslouchali tvého jednorozeného Syna. Neboť on s tebou žije a kraluje na věky věků. - Amen.

K ZAMYŠLENÍ A

Křest je branou k Božímu životu i k Božímu království. Je první svátostí, kterou Kristus nabídl všem, aby měli věčný život, a svěřil jej své Církvi spolu s evangeliem. Křest je tedy především svátostí víry, kterou člověk odpovídá na Kristovo evangelium, osvícen milostí Ducha svatého. Kromě toho je křest svátostí, která činí člověka živým údem těla Církve, tvoří z něj Boží příbytek v Duchu svatém, dává mu podíl na královském kněžství a přičleňuje ho k svatému Božímu lidu. Křest rovněž vytváří svazek jednoty mezi všemi, kteří byli pokřtěni. Křest je obmytím vodou ve slově života, a proto smývá z člověka každou poskvrnu viny, jak prvotního hříchu, tak i hříchů osobních, poskytuje účast na Boží přirozenosti a dává adoptivní Boží synovství.

K ZAMYŠLENÍ B

Boží Syn je svým příchodem na tento náš svět spojen s lidstvím a lidskou všedností. Svůj život spojil s Palestinou, stal se součástí konkrétního lidu, pracoval jako tesař, měl své příbuzné a zachovával židovské zvyky. Ve třech důležitých okamžicích jeho života se však tato všednost prolomila a mimořádným způsobem bylo zjeveno skryté tajemství tohoto člověka. Slovo nebeského Otce „Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě mám zalíbení“ zaznívá právě dnes, na počátku jeho veřejného působení, když byl pokřtěn Janem v řece Jordánu; stejně zazní v polovině Ježíšovy životní cesty na hoře Proměnění a bude definitivně potvrzeno pohanským setníkem ve chvíli, kdy tento Ježíš zemře na kříži za spásu světa. „Tento člověk byl opravdu Boží Syn!“ O tom, kým Ježíš doopravdy byl a je, nás ujistila také jeho slova a znamení. Pro naši všednost a projevy naší lidské slabosti je toto ujištění o jeho Božství velmi důležité. Bude naše víra dost silná na to, abychom je s jistotou zachytili, až se bude tvrdě projevovat i naše lidství?

K ZAMYŠLENÍ C

Křest je účinné poselství spásy nabídnuté zcela konkrétně nám. Je to ekumenická svátost. Odvolává se na příkaz Zmrtvýchvstalého Pána apoštolům a prvnímu společenství věřících a dává nám podíl na jeho velikonočním tajemství, spojuje nás s Kristem, začleňuje nás do jeho Církve jako Božího lidu Nové smlouvy, je branou k novému životu a činí z nás nové stvoření. Prvotní iniciativa, nabídka, je na straně Boží, jde o jeho velký dar, na něj však má odpovědět naše jednoznačné přijetí skrze víru. Pak je možné toto účinné poselství spásy realizovat!